

עין משפט
נר מצוה

עה:

מרובה פרק שביעי בבא קמא

מסורת הש"ס

- (א) [מסורת] מה: עמ.
- (ב) [מסורת] לכו כ"ל.
- (ג) [מסורת] ד' כ"ב: ע.
- (ד) [מסורת] ד' כ"ב: ע.
- (ה) [מסורת] ד' כ"ב: ע.

הגהות הב"ח

(א) ג' על פי עמנו דלא
 מיחייב ל"ל ויחיה הוא
 נחמק: (ב) שם נתיב גנבה
 ל"ל ויחיה או נחמק:
 (ג) שם טעמה דאמר
 נגמתי דייב עמנו בקרן
 הוא דפטור: (ד) רש"י
 ד"ה ה"ב אלף ו"י אלף
 היא דגניבה מחמת עמנו
 הדין:

מוסף רש"י

ובל עדות שאי אהא
 יכול להויסוף לא
 הויא עדות. דהשתא
 אמר (דכריס י"ט) ודעו
 השופטים היטב ויטה עד
 שקר העד וי' ופשיטתו לו
 פלגי זמם לפשות וי',
 עדות שאי יוכל לקיים
 כה מורה הטהר היא עדות
 ולי לא לא ופשיטתו י' ב'
 ובכ"ז סוהרדרין מה.

ה"ג אלא לאו הא קמ"ל גבג על פי שנים וטובה ומכר ע"פ עמנו או ע"פ אחד דלא חייב עמנו בקרן הוא דאמרינן ע"פ עמנו כו'. כלומר כבי האו גוונא הוא דאמר דומיא דעד אחד לחייבה כי הדר אמו סהדי אכל היכא דגניבה (ו) עמנו מודה לא אמרינן דומיא דעד אחד: יקניי גנבתי או שאמר טכסתי ומכרתי. פטור מהשלומי ד' וה' ושמעין מיהא מרמי דאע"ג דלא הויה אלא אטביחה ופטור עמנו מכלום הויה הודאה אלא מדלא מני הכי ש"מ טעמא דאמר גנבתי כו': לימא כפאלי. הודאה דטביחה ז' הודאה היא כלל הודאה דגניבה דלא מחייב עמנו בקרן לפטורו אס כלא עדים או לא: כעלה כולה. דכיון דלא גבג לא טבח והראשונים משלמין כפל והוא פטור והאחרונים פטורין: כוונתו עדי טביחה. ולא עדי גניבה: וכן משלמין פטוריה שלשה. לנגב: אילימא ארישא. להחמו עדי גניבה וקאמר סומכוס הן משלמין כפל כשצילו לבעלים כמשפטו והוא משלם שלשה משום טביחה לעדי טביחה לא החמו: וליה ליה לסומכוס כו'. הא ודאי כיון דלא גבג לא טבח: אלא לאו על כרתיך מילתא אחריתי. אמר רבנן דקאי סומכוס עלה ולא משכחת דמיקו מילתא דסומכוס אהנא קמא שפיר אלא הכי כגון דאמו כו': אין גנבתי. והך הודאה דנגב לאו הודאה היא דהא מחמת הני עדים דקאמרי ליה גנבת הוא דמודה אכל הודאה דטביחה ומכירה לאו מחמת בעיותיהויה אודי דהא לא אמרי ליה (ט) טבחתי אלא גנבת: ואייתי כעל הכי ספדי. אחריתי דנגב ועמנו ומכר וקאמרי רבנן דהן משלמין משלמי כפל לנגב והגבג לבעלים והוא פטור מד' וה' דהא אודי אטביחה והודאה היא ודאע"ג דאיתי כעל הכי ספדי דנגב פטור דהודאה גמורה היא חף ע"פ של חייב עמנו בקרן וקאמר ליה סומכוס הן משלמין כפל והוא משלם משלמי שלשה דהודאה דטביחה לאו הודאה היא שהרי פטור עמנו מכלום: רבנן סברי אע"ג דגניבה מחמת עדים קא מודה. ואינה הודאה ומיב לשלם לבעלים אהו כפל שטעל מאלו: הודאה דטביחה. דלאו מחמת בעיותיהויה אודי מיהא הודאה היא ופטור מד' וה' אע"ג דפטור עמנו מכלום כהודאה זו דהא הודאה שגנבתי כמאן דאמר לא גנבתי דמי דמחמת קמאי אודי ומה דמחייב בקרן וכפל משום עדות האחרונים הוא ולא משום הודאמו: לא דכולי עלמא הודאה דטביחה. כלל הודאה דגניבה לאו כלום היא לפטורו במקום עדים ככרי יוחנן וז' הכי סהדי בתראי סהדותא מעלותא הויה לא הוי פטרי ליה רבנן אלא כהא בעדות שאי אהא יכול להוימה עסקין וכגון דהני עדים אחרונים הכשרים שהביא כעל הכי סהדי להעיד שגבג וטבח ומכר על פי הגבג

אלא לאו הא קמ"ל גבג על פי שנים וטובה ומכר ע"פ עמנו או ע"פ אחד דלא חייב עמנו בקרן הוא דאמרינן ע"פ עמנו כו'. כלומר כבי האו גוונא הוא דאמר דומיא דעד אחד לחייבה כי הדר אמו סהדי אכל היכא דגניבה (ו) עמנו מודה לא אמרינן דומיא דעד אחד: יקניי גנבתי או שאמר טכסתי ומכרתי. פטור מהשלומי ד' וה' ושמעין מיהא מרמי דאע"ג דלא הויה אלא אטביחה ופטור עמנו מכלום הויה הודאה אלא מדלא מני הכי ש"מ טעמא דאמר גנבתי כו': לימא כפאלי. הודאה דטביחה ז' הודאה היא כלל הודאה דגניבה דלא מחייב עמנו בקרן לפטורו אס כלא עדים או לא: כעלה כולה. דכיון דלא גבג לא טבח והראשונים משלמין כפל והוא פטור והאחרונים פטורין: כוונתו עדי טביחה. ולא עדי גניבה: וכן משלמין פטוריה שלשה. לנגב: אילימא ארישא. להחמו עדי גניבה וקאמר סומכוס הן משלמין כפל כשצילו לבעלים כמשפטו והוא משלם שלשה משום טביחה לעדי טביחה לא החמו: וליה ליה לסומכוס כו'. הא ודאי כיון דלא גבג לא טבח: אלא לאו על כרתיך מילתא אחריתי. אמר רבנן דקאי סומכוס עלה ולא משכחת דמיקו מילתא דסומכוס אהנא קמא שפיר אלא הכי כגון דאמו כו': אין גנבתי. והך הודאה דנגב לאו הודאה היא דהא מחמת הני עדים דקאמרי ליה גנבת הוא דמודה אכל הודאה דטביחה ומכירה לאו מחמת בעיותיהויה אודי דהא לא אמרי ליה (ט) טבחתי אלא גנבת: ואייתי כעל הכי ספדי. אחריתי דנגב ועמנו ומכר וקאמרי רבנן דהן משלמין משלמי כפל לנגב והגבג לבעלים והוא פטור מד' וה' דהא אודי אטביחה והודאה היא ודאע"ג דאיתי כעל הכי ספדי דנגב פטור דהודאה גמורה היא חף ע"פ של חייב עמנו בקרן וקאמר ליה סומכוס הן משלמין כפל והוא משלם משלמי שלשה דהודאה דטביחה לאו הודאה היא שהרי פטור עמנו מכלום: רבנן סברי אע"ג דגניבה מחמת עדים קא מודה. ואינה הודאה ומיב לשלם לבעלים אהו כפל שטעל מאלו: הודאה דטביחה. דלאו מחמת בעיותיהויה אודי מיהא הודאה היא ופטור מד' וה' אע"ג דפטור עמנו מכלום כהודאה זו דהא הודאה שגנבתי כמאן דאמר לא גנבתי דמי דמחמת קמאי אודי ומה דמחייב בקרן וכפל משום עדות האחרונים הוא ולא משום הודאמו: לא דכולי עלמא הודאה דטביחה. כלל הודאה דגניבה לאו כלום היא לפטורו במקום עדים ככרי יוחנן וז' הכי סהדי בתראי סהדותא מעלותא הויה לא הוי פטרי ליה רבנן אלא כהא בעדות שאי אהא יכול להוימה עסקין וכגון דהני עדים אחרונים הכשרים שהביא כעל הכי סהדי להעיד שגבג וטבח ומכר על פי הגבג

בריייתא דתניא ראה עדים כו'. תימה דאמאי לא הביא מתניתין דפרק כהנא דשנועות וף מט. וסמ"ג דלעיל ודאי יוחא שמיאל כרייתא לפי שזרין לקדק מסיפא דרי"א כרי שמוען דלא מתיבא כמתני' דשנועות אכל הכא אין זרין לקדק כלל מסיפא וי"ל דמתני' דשנועות ידע שפיר דאיכא לחיי' דהיא גופה קמ"ל דקאמר כסמוך אכל כרייתא שמוספת על המשנה סבור דקמ"ל דהודאה דטביחה לאו הודאה היא: משלם

לא טבחתי ולא מכרתי ניתני (ט) או גנבתי או טבחתי ומכרתי אלא הא קמ"ל טעמא דאמר גנבתי (ט) הוא דחייב עצמו בקרן דפטור אבל אמר לא גנבתי ובאו עדים שגנב וחזר ואמר טבחתי ומכרתי ובאו עדים שטבח ומכר דלא חייב עצמו בקרן חייב אלמא הודאה דטביחה לאו הודאה היא אמרי לא היא גופה קמ"ל רביון דאמר גנבתי אע"ג דאמר לא טבחתי ולא מכרתי ובאו עדים שטבח ומכר פטור מאי טעמא תשלומי (ארבע) חמשה אמר רחמנא ולא תשלומי ארבעה ולא תשלומי שלשה לימא כתנאי היו שנים מעידין שגנב והיו שנים מעידים אותו שטבח ומכר החמו עדי גניבה עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה החמו עדי טביחה הוא משלם תשלומי כפל והן משלמין תשלומי שלשה משום סומכוס אמרו הן משלמין תשלומי כפל והוא משלם תשלומי שלשה לפר ושנים לאיל אהייא קאי סומכוס אילימא ארישא לית ליה לסומכוס עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה ולא אסיפא שפיר קאמרי רבנן הוא משלם תשלומי כפל והם משלמין תשלומי שלשה אלא מילתא אחריתי איכא בינייהו כגון דאתו בי תרי אמרי ליה גנבת אמר להו אין גנבתי וטבחתי ומכרתי מיהו לא בפניכם גנבתי ואייתי סהדי ואומניהו דלא באפייהו גבג ואייתי בעל הבית סהדי ואסודרו ביה דנגב וטבח ומכר ובהודאת טביחה קמיפלגי דרבנן סברי אע"ג דהודאה דגניבה מחמת עדים הוא דקא מודה הודאה דטביחה הודאה היא ופטור וסומכוס סבר כיון דהודאה דגניבה מחמת עדים הוא דקא מודה דטביחה לאו הודאה והנך עדים קמאי דאומניהו משלמין תשלומי כפל והוא משלם שלשה לפר ושנים לאיל אמר רב אהא בריה דרב איקא לא דכולי עלמא הודאה דטביחה לאו הודאה היא אלא בעדות שאי אתה יכול להוימה קמיפלגי כגון דאתו סהדי ואמרי ליה גנבת ואמר להו גנבתי וטבחתי ומכרתי מיהו לא בפניכם גנבתי אלא בפני פלוני ופלוני ואייתי סהדי ואומניהו דלא באפייהו גבג ואתו פלוני ופלוני ואסודרו ביה דנגב וטבח ומכר ובהא קמיפלגי דרבנן סברי הויה לה עדות שאי אתה יכול להוימה וכל עדות שאי אתה יכול להוימה לא הויה עדות וסומכוס סבר עדות שאי אתה יכול להוימה הויה עדות והא קיימא לן דעדוה שאי אתה יכול להוימה לא הויה עדות הני מילי היכא דלא ידעי באיזה יום באיזה שעה דליכא לעדות כלל אבל הכא סיועי הוא דקא י' מסיעי ליה אמר מר הן משלמין תשלומי כפל מדקא מודה דנגב קרן בעי שלומי אמר רבי אלעזר משמיה דרב תני

הביאם שאמר הגבג כבית דין כפני פלוני ופלוני גנבתי כדמפרש ואזיל ואמו פלוני ופלוני כו': רבנן פטרי ליה לנגב מארבעה ומחמה אלא משלם לבעלים קרן לצדו והוא נוטל כפל מן הראשונים שרצו להפסידו כפל וקנסא לא משלם מאי טעמא דהני סהדי בתראי אינן עדים דאינן יכול להוימה ולקיים בעדות זו דין הויה שהרי הוא הויה תחילה שפנייהם גבג ועל פיו כלא להעיד ולא עדות היא הלכך אמאי מחייבת ליה אהודאת פיו על פי עמנו לא יעלם קנס ואהא מילתא קאי סומכוס וסבר עדות שאי אתה יכול להוימה עדות היא ועדים המזמין משלמין תשלומי כפל לבעלים במקום גבג והוא משלם שלשה לפר דהא אמו סהדי דטבח ומכר: כני מילי. דלא הויה עדות: היכא דאמרי לא ידעינן כאיזו יום כאיזו שעה. דאיכא למימר דלהכי עבדי דמסתפו דלא לימו סהדי דלומניהו והלא כזאתה שעה עמנו הייחס ועדים שקריים הם: אכל הכא. דהא דאין אתה יכול להוימה היינו משום דקושטא קא מסהדי מכל שכן דעדוה עדות דקויעי קא מסיעי להו הלכך הך ראשונים שהחמו משלמין כשצילו כפל והוא משלם שלשה לתשלומי חמשה דפר ושנים לאיל והודאה ליכא דהודאה דגניבה מחמת בעיותיהויה דקמאי אודי והודאה דטביחה סומכוס כבי האו גוונא דקמאי משלמין כפל דמשמע קרן וכפל ואמאי כיון דקא מודי ואמר גנבתי איזה קרן קא בעי לשלומי דבעלתא קנסא דכפל הוה קא בעי לאפסודי בעדות שקר דידהו דאמאי לא עמד בדין ואיכא למימר דמודה ומיפטור אלא קרן הוא מחייב וקאי ולא מפסדי ליה מידי: משלם